

# Podvodné krádeže na důchodcích – skutečné případy

Dne 13. ledna 2006 po obědě otevřela dveře rodinného domku v Horní Brusnici čtyřiaosmdesátiletá důchodkyně jí neznámému muži a ženě. Tito se pod záminkou odpočtu elektrické energie a vrácení přeplatku ve výši 2000 korun vetřeli k ženě do domu, kde jí žádali o rozměnění bankovky 5000 korun, aby jí mohli přeplatek vyplatit. Důchodkyně si došla pro všechny své úspory do ložnice, kde měla 210 tisíc korun. Vrátila jim zpět tři tisíce a šla s ženou k elektroměru. Muž předstíral, že jde pro razítko, a zatím ženě ukradl všechny peníze, což důchodkyně zjistila až po jejich odjezdu.

**■ Dne 19. června 2006 odpoledne v Trutnově se neznámý pachatel dostal s vědomím devadesátiletého poškozeného do jeho bytu, a to pod záminkou směny finanční hotovosti. V bytě využil nepozornosti poškozeného a v nestřeženém okamžiku mu odcizil ze sekretáře dvě obálky s finanční hotovostí ve výši 39 tisíc korun.**

**■ Dne 21. června dopoledne rovněž v Trutnově navštívily dvě neznámé ženy sedmaosmdesátiletou důchodkyni v jejím bytě, a to pod záminkou lékařského ošetření. Ta je dobrovolně vpustila do svého bytu a zde jí byla odcizena finanční hotovost ve výši 7900 korun.**

## INFORMACE PRO VEŘEJNOST

Apelujeme tímto především na starší spoluobčany, u nichž je míra důvěřivosti větší, aby byli obezřetní v jednání se všemi cizími lidmi a jejich jakékoliv nezákonné jednání nahlásili ihned policii. Pachatelé této trestné činnosti zneužívají především jejich samoty, vstřícnosti a maximální ochoty s nimi komunikovat. Výše uvedené případy nejsou ojedinělé, podle stejného scénáře došlo k této trestné činnosti na území OŘ P ČR Trutnov i v loňském roce

## SCÉNÁŘ ZLODĚJŮ

- zpravidla jsou dva, jeden upoutá pozornost a druhý krade
- vyhledávají staré, osaměle žijící občany
- jsou to pro ně vždy cizí lidé
- vydávají se za pracovníky různých institucí, nebo tvrdí, že dobře znají jejich blízké
- vevětrou se do domu či bytu pod záminkou: odpočtu elektrické energie, plynu, vody, údajné výhry či dědičického řízení, domovního prodeje, koupě věcí, údajné tísně
- používají trik s rozměněním bankovky, většinou 5000 korun
- přitom zjistí, kde mají celoživotní úspory, které ukradnou!

## JAK SE BRÁNIT MOŽNÉMU OKRADENÍ

- nedávat se do hovoru s cizími lidmi, kteří by jednali podle tohoto scénáře
- nepouštět je do domu či do bytu
- požádat o pomoc sousedy nebo rodinu
- ihned volat policii na linku 158, 156, 112

Věříme, že poskytnutím těchto informací předejdeme v životě našich seniorů mnoha zklamáním a uchráníme je tak traumatických následků této trestné činnosti.

## PREVENČNÍ VĚNOVANÁ SENIORŮM

Dne 20. července 2006 proběhla jako první v řadě preventivní akce věnovaná seniorům, a to v Domě s pečovatelskou službou v Trutnově na Kryblci. Jejich nezbytnou součástí je i účast uniformovaného policisty s místní příslušností, tedy konkrétní osoby, která je zodpovědná za jemu svěřený úsek v rámci služby P ČR. Jedná se o návrat ke starým hodnotám z dob naší první republiky, kdy po vzoru četnické služby chceme navázat na model a tradici úzkých vazeb s našimi spoluobčany. Vysokou prioritu vidíme v tom, že dojde ke ztotožnění a přesné personifikaci tváře policisty v povědomí obyvatel dané lokality. Je třeba vědět, že jsme vlastně první složkou policie, která zavádí preventivní program souběžně s prvky těchto přímých vazeb na spoluobčany.

Takovýto policista je občanům osobně představen. Občané obdrží vizitku s celým jeho jménem včetně hodnosti, dále jim jsou předány přímé kontakty, tedy telefon policisty, poštovní adresa na daný útvar a pochopitelně i telefonní spojení na dozorčí službu a operačního důstojníka.

## PROGRAM NAŠICH BESED

Občany jednak seznámíme se skutečnými případy, kdy takovéto vyprávění dostane pro ně reálný rozměr, a věříme, že je i dostatečným varováním. Informujeme tedy o policii nahlášených případech podvodných krádeží z konce roku 2005 a dále pak z roku letošního. Ty jsou samozřejmě zahrnuty do statistik, ale existuje i tzv. **skrytá kriminalita**, což jsou trestné činy policií nenahlášené, ať už ze studu poškozených či z jiných obav.

Dále naše seniory seznámíme se scénářem zlodějů a jeho možnými variacemi, které jsou velice rozmanité a vyhlížejí vskutku reálné a věrohodné. Poté vždy následují **radu o možnostech obrany** proti takovému jednání. Rovněž je seznámíme se zákonným vymezením pravomocí policie a našich možnostech v těchto případech. Dalším bodem našeho programu je videoprojekce věnovaná tomuto tématu. Shrnuje vlastně celou přednesenou látku v podobě krátkého filmu. Posledním bodem programu je vždy beseda s občany.

Podstatnou součástí těchto besed je i **předání samolepek, plakátů**, ale i **letáků** na dané téma, které jsou pak umístěny na vstupech do objektů. **Vizuální informace** může mít pro případné pachatele i psychologický dopad. Jednak v tom že důchodci zde byli informováni o možnostech rizik, dále že je aktivována sousedská vzajem-

nost a nelhostejnost, a v neposlední řadě, že objekt je monitorován policií. Potenciální pachatel tak už ve stadiu přípravy trestného činu může upustit od jeho realizace. Výbornou zkušenost jsme učinili už v počátku roku 2006, kdy se počala objevovat tato trestná činnost. Vytvořený leták s popisem možných rizik, scénářů pachatelů a vhodné obrany jsme distribuovali seniorům i do těch nejvzdálenějších míst našeho regionu pomocí samosprávy či policejních inspektorů při jejich obchůzkové službě.



## PRÁVNÍ ROZMĚR

V souvislosti s touto trestnou činností, páchanou na důchodcích, přichází v úvahu dle trestního zákona naplnění skutkových podstat trestného činu **krádeže a podvodu**. V případě, že důchodci pozvou pachatele dobrovolně do svého bytu či domu, **nelze aplikovat trestný čin porušování domovní svobody**. Přichází zde rovněž v úvahu násilná trestná činnost, kterou zastupuje trestný čin **loupeže**, a vzhledem k zdravotnímu stavu našich seniorů při použití fyzického násilí může být použit i trestný čin **ublížení na zdraví**.

Někteří pachatelé těchto deliktů mají povědomost o své trestněprávní odpovědnosti na základě způsobené škody u trestného činu krádeže a podvodu. **Hranice** mezi přestupkovým deliktem a trestným činem je kodifikována jako škoda nepatrná, která se pohybuje pod limitem **5000 korun**. Na tyto skutky s nižší škodou lze aplikovat ustanovení trestního zákona jen u tzv. **pokračování v trestné činnosti**, kde se ovšem vyžaduje stejná skutková podstata, způsob provedení a blízká časová souvislost.

## MORÁLNÍ HODNOTY A ZÁKON

T. G. Masaryk zanechal pro právní problematiku úžasný výrok, koncentrující pravdu do pouhé věty holé. Říká, že: „Zákon je minimum morálky.“ Chci jen dodat, že trestná činnost páchaná na důchodcích je výsledkem **absence dobré výchovy** a reálnou podobou **neúcty ke stáří** našich spoluobčanů.

## SMUTNÁ ČÍSLA PRACOVNÍCH TABULEK

Považte jeden fakt, **na preventivní činnost** u okresních ředitelství P ČR je **vyčleněn** v rámci systemizace pouze **jeden člověk**. Nejinak tomu tedy je na území v rozsahu působnosti celého OŘ P ČR Trutnov. Pracovní problematika přitom zahrnuje takovou epickou šíři, kdy je třeba pracovat s věkovými kategoriemi **od mateřských škol až po domovy důchodců**. Naštěstí se této problematice věnuje i řada policistů nad rámec svých povinností. Jejich jedinou odměnou je pocit dobře vykonané práce.

**Por. Radek SCHOVÁNEK**  
tiskový mluvčí OŘ P ČR Trutnov